

Evangelie van Johannes

De tempel: Jezus als de nieuwe plaats van Gods aanwezigheid (2:12-25)

12 Daarna daalde Hij af naar Kapernaüm, Hij, zijn moeder, zijn broers en zijn discipelen, en zij bleven daar niet vele dagen. **13** En het Pesach van de Joden was nabij en Jezus ging op naar Jeruzalem. **14** En Hij vond in de tempel hen die runderen, schapen en duiven verkochten, en de wisselaars die [daar] zaten. **15** En hij maakte een zweep van touwen en dreef allen uit de tempel, ook de schapen en de runderen; en het geld van de wisselaars stortte Hij uit en de tafels keerde Hij om; **16** en tot hen die de duiven verkochten zei Hij: Neemt deze dingen van hier weg; maakt niet het huis van mijn Vader tot een huis van koophandel. **17** Zijn discipelen herinnerden zich dat er geschreven staat: 'De ijver voor uw huis zal mij verteren'. **18** De Joden dan antwoordden en zeiden tot Hem: Welk teken toont U ons, dat U deze dingen doet? **19** Jezus antwoordde en zei tot hen: Breekt dit tempelhuis af en in drie dagen zal Ik het oprichten. **20** De Joden zeiden dan: In zesenzeventig jaar is dit tempelhuis gebouwd, en U zult het in drie dagen oprichten? **21** Maar Hij sprak over het tempelhuis van zijn lichaam. **22** Toen Hij dan uit [de] doden was opgewekt, herinnerden zijn discipelen zich dat Hij dit gezegd had; en zij geloofden de Schrift en het woord dat Jezus gesproken had. **23** En toen Hij in Jeruzalem was op het Pesach, op het feest, geloofden velen in zijn naam, toen zij de tekenen zagen die Hij deed. **24** Maar Jezus Zelf vertrouwde Zich aan hen niet toe, omdat Hij allen kende, **25** en omdat Hij niet nodig had dat iemand van de mens getuigde, want Hij wist Zelf wat in de mens was.

Pesach: Jezus als de Nieuwe Tempel (2:12-4:54)

Gods aanwezigheid onder zijn volk

- **Structuur**

A. Reis naar Jeruzalem: 'Daarna...'

1) Pesach en het tempelincident (2:13-25)

- Jezus als de nieuwe tempel
- Tekenen en reddende kennis

2) Jezus en Nicodemus: geloven en weten (3:1-21)

- Moet opnieuw geboren worden – een nieuwe schepping

B. In Judea: 'Daarna...'

1) Jezus en Johannes de Doper: rituele reinigingen (3:22-36)

- Jezus' waarheid als de weg naar eeuwig leven

C. Naar Galilea door Samaria

1) Jezus en de Samaritaanse vrouw (4:1-42)

- Geen religieuze kwestie: het gaat om Jezus zelf

2) De zoon van de hoveling (4:43-54)

- Jezus is het eeuwige leven (het gaat om woorden, niet om tekenen)

De tempel: Jezus als de nieuwe plaats van Gods aanwezigheid (2:12-25)

17 Zijn discipelen herinnerden zich dat er geschreven staat: 'De ijver voor uw huis zal mij verteren.'

18 De Joden dan antwoordden en zeiden tot Hem: Welk teken toont U ons, dat U deze dingen doet?

19 Jezus antwoordde en zei tot hen: Breekt dit tempelhuis af en in drie dagen zal Ik het oprichten.

20 De Joden zeiden dan: In zesenzeestig jaar is dit tempelhuis gebouwd, en U zult het in drie dagen oprichten?

21 Maar Hij sprak over het tempelhuis van zijn lichaam. **22** Toen Hij dan uit [de] doden was opgewekt, herinnerden zijn discipelen zich dat Hij dit gezegd had; en zij geloofden de Schrift en het woord dat Jezus gesproken had. **23** En toen Hij in Jeruzalem was op het Pesach, op het feest, geloofden velen in zijn naam, toen zij de tekenen zagen die Hij deed.

24 Maar Jezus Zelf vertrouwde Zich aan hen niet toe, omdat Hij allen kende, **25** en omdat Hij niet nodig had dat iemand van de mens getuigde, want Hij wist Zelf wat in de mens was.

'De overpriesters nu en de hele Raad zochten een getuigenis tegen Jezus om Hem te doden, ...

En er stonden enigen op die een vals getuigenis tegen Hem aflegden en zeiden: Wij hoorden Hem zeggen:

Ik zal dit met handen gemaakte tempelhuis afbreken en na drie dagen een ander, zonder handen gemaakt, opbouwen.' (Mk.14:55,58)

- ❖ In Markus' verhaal komen 'deze woorden' volledig uit het niets, *Jezus had op deze wijze niet over de tempel gesproken?!*
- ❖ Het tempelhuis '**afbreken**' betekent hier wel degelijk '**verwoesten**' en definitief door **een ander tempelhuis vervangen!**
- ❖ En let hier op het woordgebruik in Johannes! ➡ Specifiek "**NAOS**" en niet het algemene woord voor tempel: "**HIERON**"

'14 En Hij vond in de tempel hen die runderen, schapen en duiven verkochten, en de wisselaars die [daar] zaten.'

De tempel: Jezus als de nieuwe plaats van Gods aanwezigheid (2:12-25)

17 Zijn discipelen herinnerden zich dat er geschreven staat: 'De ijver voor uw huis zal mij verteren.'

18 De Joden dan antwoordden en zeiden tot Hem: Welk teken toont U ons, dat U deze dingen doet?

19 Jezus antwoordde en zei tot hen: Breekt dit tempelhuis af en in drie dagen zal Ik het oprichten.

20 De Joden zeiden dan: In zesenzeestig jaar is dit tempelhuis gebouwd, en U zult het in drie dagen oprichten?

21 Maar Hij sprak over het tempelhuis van zijn lichaam. **22** Toen Hij dan uit [de] doden was opgewekt, herinnerden zijn discipelen zich dat Hij dit gezegd had; en zij geloofden de Schrift en het woord dat Jezus gesproken had. **23** En toen Hij in Jeruzalem was op het Pesach, op het feest, geloofden velen in zijn naam, toen zij de tekenen zagen die Hij deed.

24 Maar Jezus Zelf vertrouwde Zich aan hen niet toe, omdat Hij allen kende, **25** en omdat Hij niet nodig had dat iemand van de mens getuigde, want Hij wist Zelf wat in de mens was.

❖ En let hier op het woordgebruik in Johannes! → Specifiek “**NAOS**” en niet het algemene woord voor tempel: “**HIERON**”

'En mij werd een rietstok gegeven, aan een staf gelijk, en gezegd: Sta op en meet **de tempel van God** en het altaar en hen die daarin aanbidden. En de voorhof die buiten **de tempel** is, verwerp die en meet die niet, want hij is aan de naties gegeven, en zij zullen de heilige stad vertreden tweeënveertig maanden lang'. (Opb.11:1,2)

'Wie overwint, die zal Ik maken tot een pilaar in **de tempel van mijn God** en hij zal geenszins meer daaruit weggaan; en Ik zal op hem schrijven de naam van mijn God en de naam van de stad van mijn God, het nieuwe Jeruzalem dat uit de hemel neerdaalt van mijn God, en mijn nieuwe naam.' (Opb.3:12)

De tempel: Jezus als de nieuwe plaats van Gods aanwezigheid (2:12-25)

17 Zijn discipelen herinnerden zich dat er geschreven staat: 'De ijver voor uw huis zal mij verteren.'

18 De Joden dan antwoordden en zeiden tot Hem: Welk teken toont U ons, dat U deze dingen doet?

19 Jezus antwoordde en zei tot hen: Breekt dit tempelhuis af en in drie dagen zal Ik het oprichten.

20 De Joden zeiden dan: In zesenzeestig jaar is dit tempelhuis gebouwd, en U zult het in drie dagen oprichten?

21 Maar Hij sprak over het tempelhuis van zijn lichaam. **22** Toen Hij dan uit [de] doden was opgewekt, herinnerden zijn discipelen zich dat Hij dit gezegd had; en zij geloofden de Schrift en het woord dat Jezus gesproken had. **23** En toen Hij in Jeruzalem was op het Pesach, op het feest, geloofden velen in zijn naam, toen zij de tekenen zagen die Hij deed.

24 Maar Jezus Zelf vertrouwde Zich aan hen niet toe, omdat Hij allen kende, **25** en omdat Hij niet nodig had dat iemand van de mens getuigde, want Hij wist Zelf wat in de mens was.

- ❖ **De 'ijver voor Gods heiligheid'** ➡ De traditie doorheen Israëls geschiedenis
- ❖ **Targum op Psalm 69** ➡ De ijver voor Gods heiligdom, zal de terugkeer van hen die in ballingschap verkeren bewerkstelligen
- ❖ **Afgoderij in het huis van de Vader** ➡ Gods zoon Israël verkiest geldgewin boven eerbiedvolle aanbidding
Gods zoon Israël bewaart de heiligheid & integriteit van hun Vaders huis niet
- ❖ De vraag om 'een teken' is eerder logisch ➡ gezien de reiniging & herstel van de tempel wijst op het 'aanbreken' van de **NE**.
- ❖ Er gaat een zekere 'ironie' schuil achter Jezus' antwoord ➡ Door hun 'handelswijze' zijn zij de tempel al aan het verwoesten

De tempel: Jezus als de nieuwe plaats van Gods aanwezigheid (2:12-25)

- 17** Zijn discipelen herinnerden zich dat er geschreven staat: ‘De ijver voor uw huis zal mij verteren’.
- 18** De Joden dan antwoordden en zeiden tot Hem: Welk teken toont U ons, dat U deze dingen doet?
- 19** Jezus antwoordde en zei tot hen: Breekt dit tempelhuis af en in drie dagen zal Ik het oprichten.
- 20** De Joden zeiden dan: In zesenzeestig jaar is dit tempelhuis gebouwd, en U zult het in drie dagen oprichten?
- 21** Maar Hij sprak over het tempelhuis van zijn lichaam. **22** Toen Hij dan uit [de] doden was opgewekt, herinnerden zijn discipelen zich dat Hij dit gezegd had; en zij geloofden de Schrift en het woord dat Jezus gesproken had. **23** En toen Hij in Jeruzalem was op het Pesach, op het feest, geloofden velen in zijn naam, toen zij de tekenen zagen die Hij deed.
- 24** Maar Jezus Zelf vertrouwde Zich aan hen niet toe, omdat Hij allen kende, **25** en omdat Hij niet nodig had dat iemand van de mens getuigde, want Hij wist Zelf wat in de mens was.

- ❖ **Wanneer wij praten over Jezus’ opstanding, van wie zeggen wij dat Hij uit de dood is opgewekt?**
- ❖ Breek dit tempelhuis af, en in drie dagen zal **IK** het oprichten!?
- ❖ “**Tekenen**” en “**geloof**” → Een zéér belangrijke kwestie in Johannes verhaal!
- ❖ 1e teken (2:11) de vraag om een teken (2:18) velen zien tekenen (2:23) en geloven, **maar wat voor ‘soort’ geloof?**

Pesach: Jezus als de Nieuwe Tempel (2:12-4:54)

Gods aanwezigheid onder zijn volk

- **Structuur**

A. Reis naar Jeruzalem: 'Daarna...'

1) Pesach en het tempelincident (2:13-25)

- Jezus als de nieuwe tempel
- Tekenen en reddende kennis

2) Jezus en Nicodemus: geloven en weten (3:1-21)

- Moet opnieuw geboren worden – een nieuwe schepping

B. In Judea: 'Daarna...'

1) Jezus en Johannes de Doper: rituele reinigingen (3:22-36)

- Jezus' waarheid als de weg naar eeuwig leven

C. Naar Galilea door Samaria

1) Jezus en de Samaritaanse vrouw (4:1-42)

- Geen religieuze kwestie: het gaat om Jezus zelf

2) De zoon van de hoveling (4:43-54)

- Jezus is het eeuwige leven (het gaat om woorden, niet om tekenen)

Nicodemus: niet wat we weten, maar of we bereid zijn te veranderen (3:1-21)

1 Nu was er een mens uit de farizeeën, zijn naam was Nicodemus, een overste van de Joden; **2** deze kwam 's nachts bij Hem en zei tot Hem: Rabbi, wij weten dat U van God bent gekomen als leraar; want niemand kan deze tekenen doen die U doet, tenzij God met hem is. **3** Jezus antwoordde en zei tot hem: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: tenzij iemand opnieuw geboren wordt, kan hij het koninkrijk van God niet zien. **4** Nicodemus zei tot Hem: Hoe kan een mens geboren worden als hij oud is? Kan hij soms voor de tweede keer in de schoot van zijn moeder ingaan en geboren worden? **5** Jezus antwoordde: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: tenzij iemand geboren wordt uit water en Geest, kan hij het koninkrijk van God niet binnengaan. **6** Wat uit het vlees geboren is, is vlees; en wat uit de Geest geboren is, is geest. **7** Verwonder u niet dat Ik u gezegd heb: U moet opnieuw geboren worden. **8** De wind waait waarheen hij wil, en u hoort zijn geluid, maar u weet niet waar hij vandaan komt en waar hij heengaat; zo is ieder die uit de Geest geboren is. **9** Nicodemus antwoordde en zei tot Hem: Hoe kunnen deze dingen gebeuren? **10** Jezus antwoordde en zei tot hem: Bent u de leraar van Israël en weet u deze dingen niet? **11** Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wij spreken wat Wij weten en Wij getuigen wat Wij hebben gezien; en u neemt ons getuigenis niet aan. **12** Als Ik u de aardse dingen heb gezegd en u niet gelooft, hoe zult u geloven als Ik u de hemelse zeg? **13** En niemand is opgevaren in de hemel dan Hij die uit de hemel is neergedaald, de Mensenzoon <die in de hemel is.> **14** En zoals Mozes de slang in de woestijn heeft verhoogd, zo moet de Mensenzoon verhoogd worden, **15** opdat ieder die in Hem gelooft, <niet verloren gaat maar> eeuwig leven heeft.

Nicodemus: niet wat we weten, maar of we bereid zijn te veranderen (3:1-21)

16 *Op deze wijze heeft God de wereld zo lief gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat maar eeuwig leven heeft.*

17 Want God heeft zijn Zoon niet in de wereld gezonden opdat Hij de wereld zou oordelen, maar opdat de wereld door Hem behouden zou worden. **18** Wie in Hem gelooft wordt niet geoordeeld; <maar> wie niet gelooft is al geoordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in de naam van de eniggeboren Zoon van God.

19 En dit is het oordeel, dat het licht in de wereld is gekomen, en de mensen hebben de duisternis meer liefgehad dan het licht, want hun werken waren boos. **20** Want ieder die kwade dingen bedrijft, haat het licht en komt niet tot het licht, opdat zijn werken niet bestraft worden. **21** Maar wie de waarheid doet, komt tot het licht, opdat zijn werken openbaar worden dat zij in God zijn gewerkt.

Evangelie van Johannes